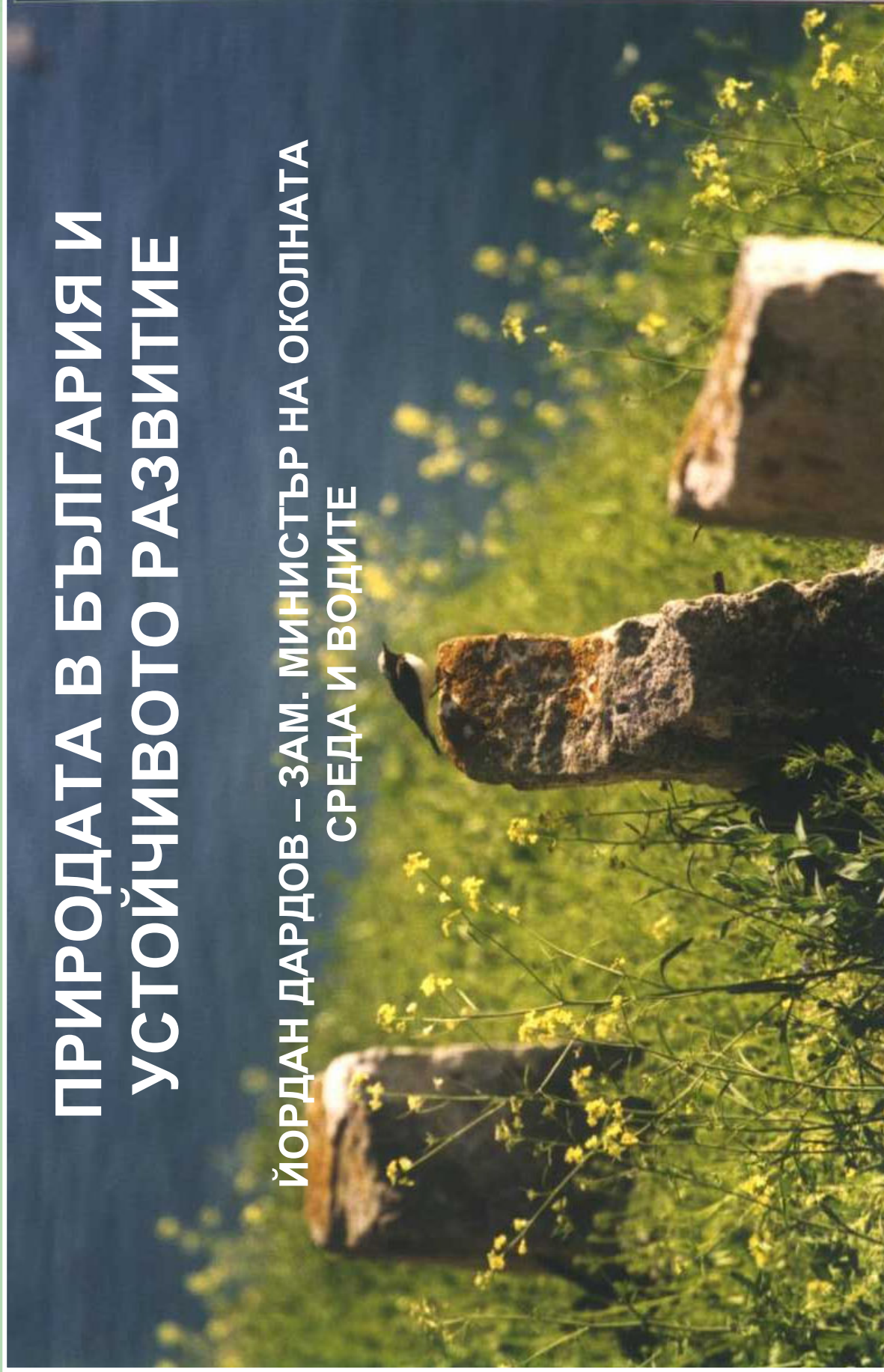

ПРИРОДАТА В БЪЛГАРИЯ И УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ

ЙОРДАН ДАРДОВ – ЗАМ. МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА
СРЕДА И ВОДИТЕ

ПРИРОДАТА В БЪЛГАРИЯ

България е страна с изключително високо биологично разнообразие

Повече от 6 500 вида низши растения

Повече от 3 500 вида висши растения

Повече от 27 000 вида безгръбначни

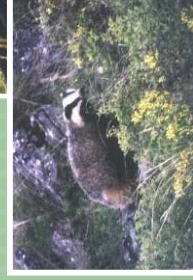
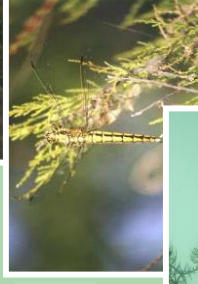
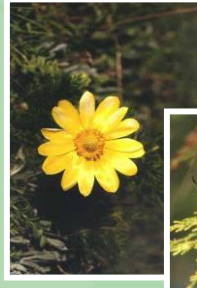
207 вида морски и сладководни риби

16 вида земноводни

36 вида влечуги

383 вида птици

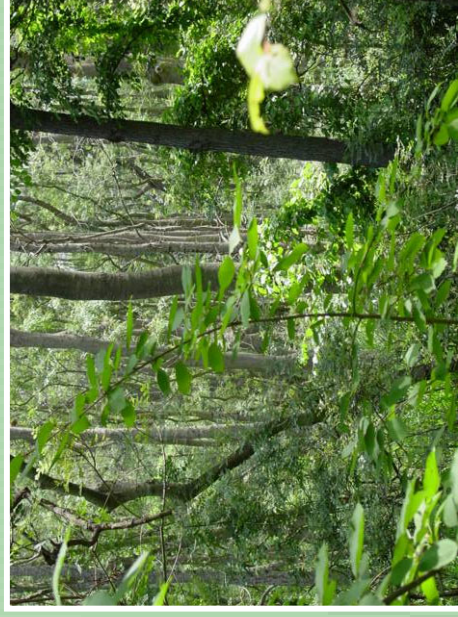
94 вида бозайници

ИСТОРИЯ

**Природен парк “Витоша” -
обявен през 1934**

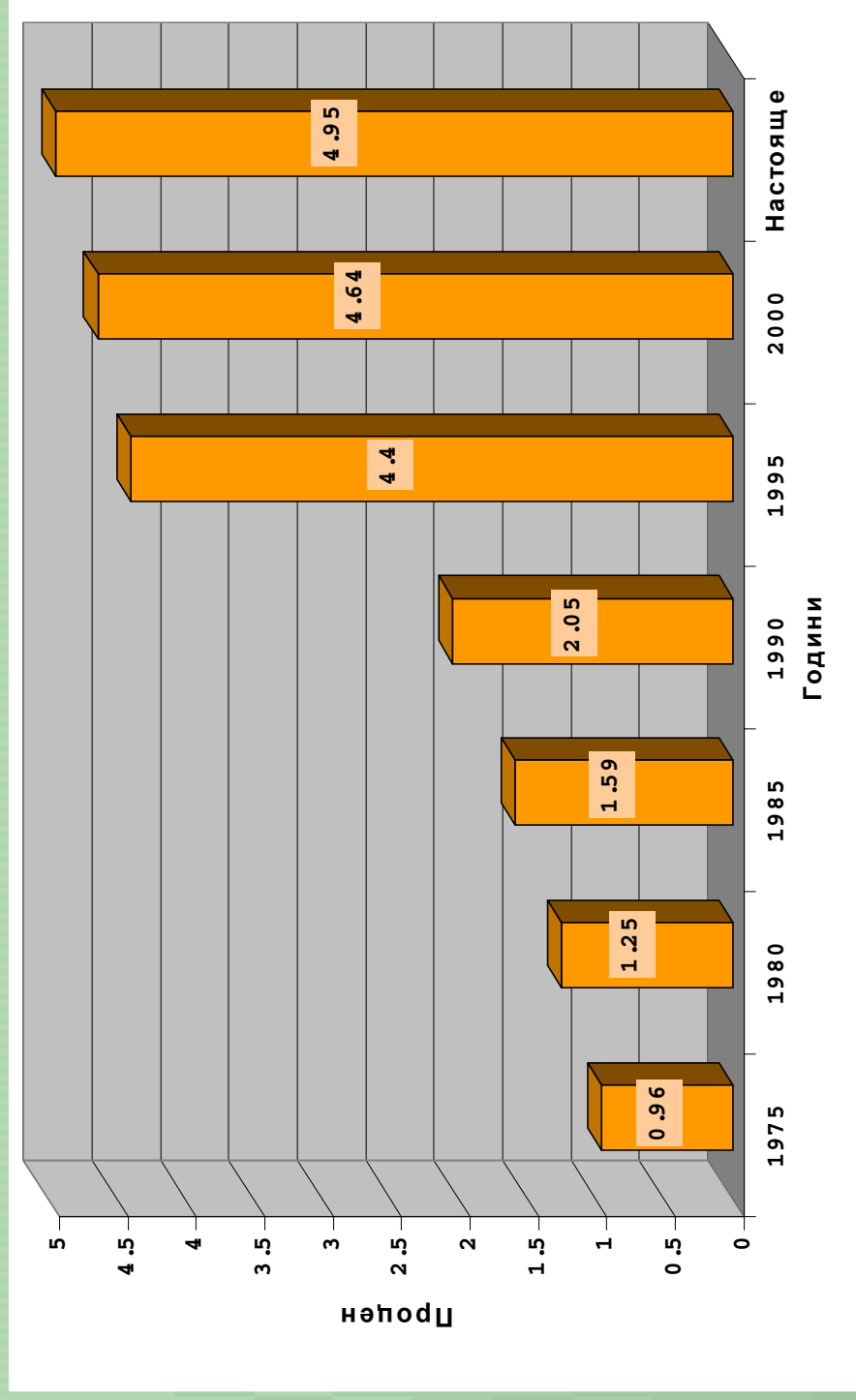

**Резерват “Силкося” -
обявен през 1931**

РАЗВИТИЕ

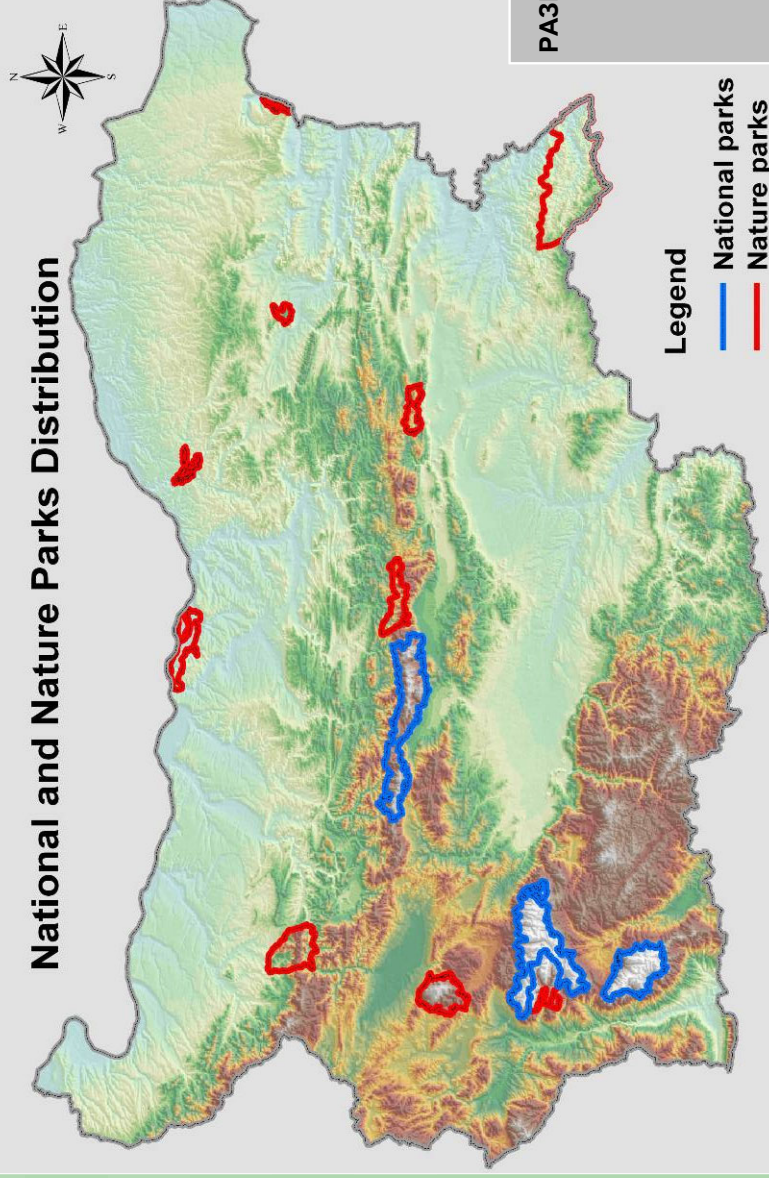
Защитени територии в процент от територията на страната/години

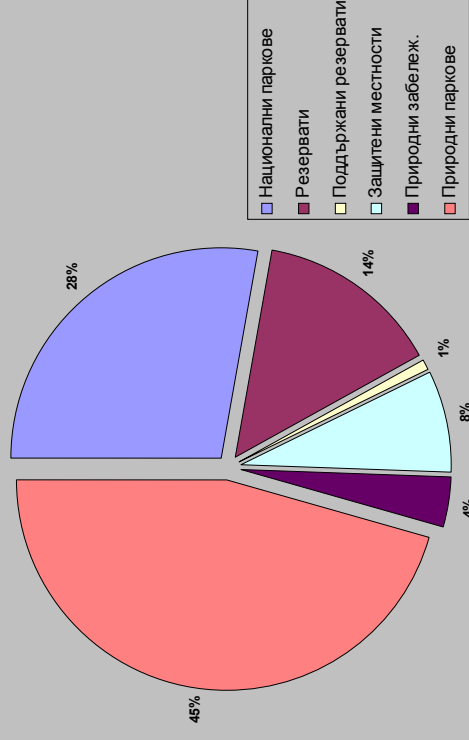
ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

National and Nature Parks Distribution

АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩТА ПО КАТЕГОРИИ ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

- 549927 ха защитени територии в 6 категории
- Над 5 % от територията на страната

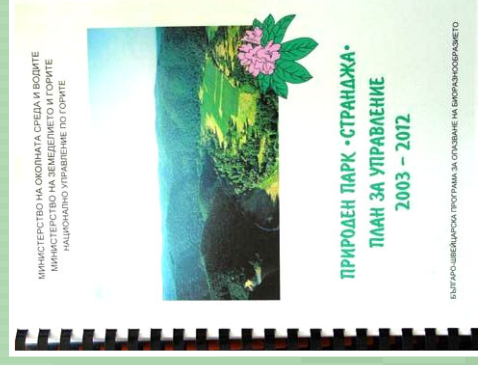
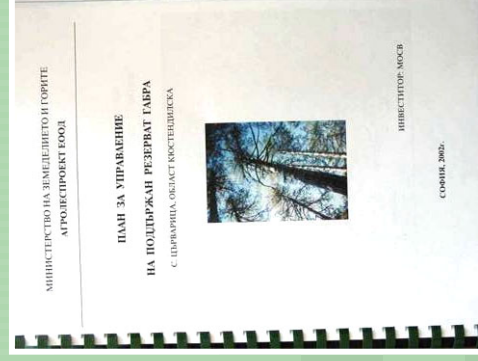
Шест категории защитени територии с различни режими

- **Резерват** - строго защитена територия, забранена всякаква човешка дейност, с изключение на посещения с научна и образователна цел
I - IUCN
- **Национален парк** - строго защитена територия, някои дейности позволени, съобразно зонирането на територията
II - IUCN
- **Природна забележителност** - опазване на забележителни обекти на неживата природа; позволени са дейности, които са в съответствие с режимите на ползване регламентиранни със заповед за обявяване и план за управление, при наличие на такъв
III - IUCN
- **Поддържан резерват** - разрешени са дейности с консервационна цел
IV - IUCN
- **Природен парк** – целят устойчиво взаимодействие между хората и природата, Планове за управление предлагат зонирание на тези територии като определят специфични режими, в зависимост от консервационната значимост на всяка от зоните;
V - IUCN
- **Защитена местност** – насочени са към опазване на местообитания и устойчиво ползване на природни ресурси , разрешени са дейности, които са в съответствие с режимите на ползване, регламентиранни със заповед за обявяване и план за управление, при наличие на такъв
VI - IUCN

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

31 одобрени плана
36 плана в процедура

Собственост

Регламентира се от ЗЗТ:

- Националните паркове, резервати и поддържани резервати - изключителна държавна собственост;
- Природни паркове, защитени местности и природни забележителности - всякакъв вид собственост – частна и общинска.

Стопански дейности, ограничения:

- Рестриктивни категории: “резерват”, “поддържан резерват”, “защитена местност”, “природна забележителност” и “национален парк”;
- Възможности за развитие на бизнес – “природен парк” .

Във всички категории защитени територии е възможно провеждането на дейности, свързани с развитие на екотуризъм. Това е и една от основните цели при обявяването на защитени територии.

УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

**Министерство на околната
среда и водите**

**Национална
служба за защита
на природата**

**Отдел
защитени
територии**

**Отдел
биоразнообразие**

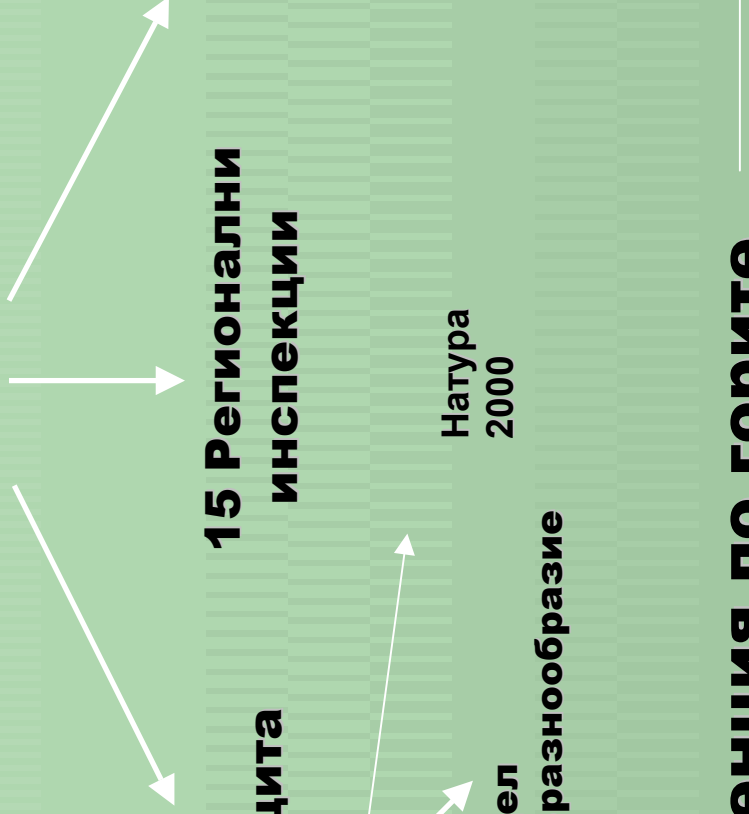
**Натура
2000**

**15 Регионални
инспекции**

**3 Дирекции на
национални
паркове**

Държавна Агенция по горите

**Дирекции на
природни
паркове**

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

Защитени територии с международно значение

10 Рамсарски места

16 Биосферни резервати

2 Места от Световно
наследство

114 Орнитологично важни
места

НАТУРА 2000

Едно от изискванията към Република България в присъединителния процес на страната към Европейския съюз беше изготвянето и приемането на списъци за установяване и поддържане в страната на екологична мрежа от защитени зони, съвместими по предназначение и структура с единиците на Европейската екологична мрежа Natura 2000.

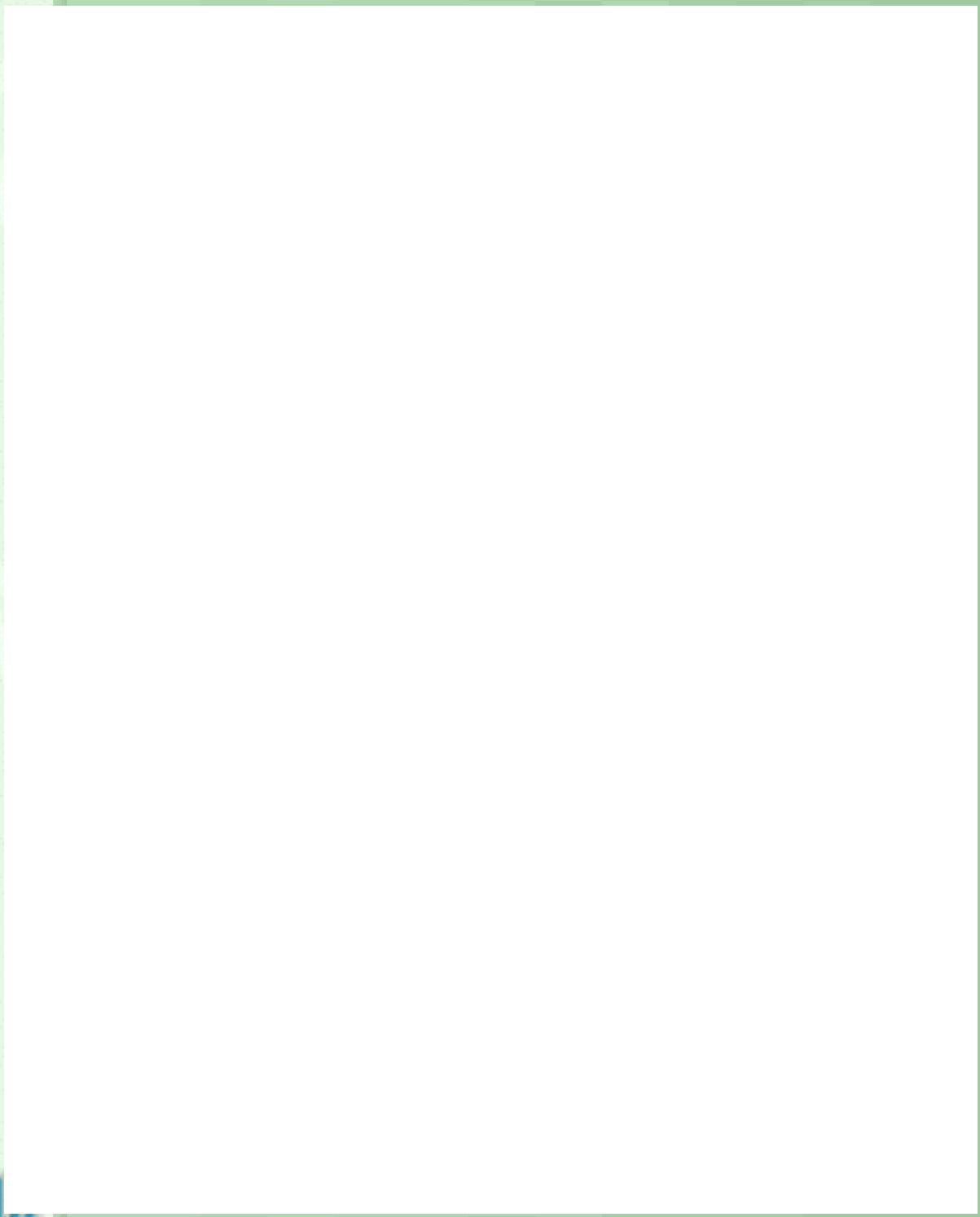

Цели на националната екологична мрежа Natura 2000

- Дългосрочно опазване на биологичното разнообразие с цел предотвратяване на деградирането, фрагментирането и унищожаването на естествени и полу-естествени хабитати, както и хабитати на редки и застрашени видове;
- Инструмент за запазване на природните местообитания и видове от интерес за цялата Европейска общност;
- Гарантиране свободното географско разпространение на видовете, осъществяването на генетичен обмен и мигриране.

НАТУРА 2000

Режим на дейностите в заповедите за обявяване на защитени зони

По отношение земеделските земи и горите няма точно определени забрани за ползването /в Директивите и ЗБР/, но принципът е да се запазва типът на местообитанието.

Например:

- ползването на буквите, смърчовите и т.н. гори трябва да става по начин, който да не превръща местообитанието в друг тип;
- ливадите и пасищата, ако са определени като предмет на опазване в дадена зона, също би трябвало да се стопанисват и ползват като такива.
- може да се предложи забрана за използване на даден тип пестициди или торове, реконструкцията на горите и др.

Компенсации

Предвижда се физическите, юридическите лица и общините, собственици или ползватели на земи, гори и водни площи да бъдат компенсирани за пропуснати ползи и направени разходи, чрез средствата, отпускани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство.

Рамковият документ, определящ разпределението на средствата от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони на национално ниво е Националният стратегически план за развитие на селските райони.

Финансиране на защитени територии и Natura 2000

Приоритет 3 на ОП “Околна среда” - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие

Средства за изпълнение на тази програма - ЕФРР и национални средства.

Цел на приоритета - Намаляване и спиране загубата на биологично разнообразие в страната.

Дейности за финансиране в рамките на приоритета:

- дейности, свързани с опазване и възстановяване на биологичното разнообразие в страната;
- разработване на планове за действие за всички застрашени видове, които са от световно/европейско значение и изпълнение на залегналите в тях дейности;
- изпълнение на дейности по възстановяване на унищожени или антропогенно повлияни местообитания;

Финансиране на защитнени територии и Натура 2000

- Изпълнение на дейности, целящи смекчаване на влиянието на климатичните промени върху биологичното разнообразие;
- Разработване и актуализиране на плановете за управление на защитени територии и на плановете за управление на защитените зони от НАТУРА 2000.
- Повишаване информираността на общините и населението за мрежата НАТУРА 2000;
- Подкрепа за подготовката и изпълнението на инвестиционни проекти в рамките на приоритет 3.

ПРОГРАМА LIFE+ НА ЕС

Регламент № 614/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовия инструмент за околна среда LIFE+ в сила от 15 юни 2007 г.

Цел – да подпомага приоритетно мерки по разработване и прилагане на политиката за околна среда на Общността, като отдава принос на:

- защитата, опазването, управлението, възстановяването на природната среда, природните хабитати, дивата флора и фауна, с особен приоритет върху защитените зони, включени в мрежата Natura 2000, с цел предотвратяване на опустиняването и намаляване на биоразнообразието;
- развитието на екологичната политика и законодателство, с цел да се осигури устойчивото използване и опазване на природните ресурси; включително интегриране на екологичната политика с другите политики на Общността.

Финансиране на защитени територии и Натура 2000

В рамките на компонент I на Life+ “Природа и биоразнообразие” се финансират проекти:

- в областта на природата и биологичното разнообразие, предвиждащи мерки за опазване на защитени видове и хабитати на местно и регионално ниво, в съответствие с разпоредбите на Директивата за птиците и Директивата за хабитатите;
- подпомагане по-нататъшното развитие и прилагане на единната европейска екологична мрежа НАТУРА 2000, която включва крайбрежни и морски хабитати и свързаните с тях видове.

Бенефициенти по LIFE+

Публични или частни органи и организации, държавни институции, неправителствени организации.

Документи за кандидатстване и допълнителна информация могат да бъдат намерени на сайта на ЕК могат да бъдат намерени документите за кандидатстване и допълнителна информация -

<http://ec.europa.eu/environment/life/funding/lifeplus.htm>